

Veerkracht en solidariteit in Tsjadisch abortusdrama

Drama

Lingui, The Sacred Bonds Regie: Mahamat-Saleh Haroun. Met: Achouackh Abakar Souleymane, Rihane Khalil Alio. Lengte: 87 min.

Ze doet bevallingen en besnijdenissen. Nepbesnijdenissen haast ze zich te zeggen. En daarom doet ze ook abortussen, maar dat zegt ze niet met zoveel woorden, de vrouw bij wie Amina aanklopt als haar vijftienjarige dochter zwanger blijkt. Er blijft veel onbenoemd in de nieuwe film van de internationaal bekendste regisseur uit Tsjaad, Mahamat-Saleh Haroun.

Voor *Lingui, The Sacred Bonds* heeft hij dan ook een delicaat en taboedoorbrekend onderwerp gekozen: seksueel geweld en zelfbeschikkingsrecht van vrouwen in een islamitische context. De regisseur vluchtte naar Frankrijk tijdens de burgeroorlog van de jaren tachtig, maar werkt weer groten-deels in Tsjaad. Dat dat land aan het veranderen is, blijkt uit het feit dat de film werd ingezonden voor de Oscar voor Best Niet-Engelstalige film. In Tsjaad is abortus namelijk niet alleen verboden volgens religieuze wetten, maar ook volgens de staat.

De titel van de film, *Lingui, The Sacred Bonds*, is op vele manieren door de film gevlochten. Ogenscheinlijk is die heilige band

die tussen mens en god, tussen man en vrouw, tussen moeder en (ongeboren) kind. Maar die valt op een of andere manier altijd in het voordeel van de mannen uit, die de patriarchale samenleving omvormen naar hun eigen gelijk en (seksuele) gewin. Amina is als ongetrouwde moeder vogelvrij. Een buurman die haar ten huwelijk vraagt doet dat met de woorden: „Iedereen minacht je omdat je een alleenstaande moeder bent, maar ik zal je beschermen.”

Lingui ademt, in rustige observerende shots. Maar het is ook een film vol handen. Handen die tasten, die afweren, die vuurkorven vlechten uit de spaken uit oude autobanden. Handen die geld tellen, want uiteindelijk is alles transactioneel. Behalve dan die andere heilige band, tussen de vrouwen onderling, geweven uit veerkracht en solidariteit.

Lingui is ook een film vol gezichten, en dan met name van moeder Amina. Als ze aan het werk is en het zweet van haar voorhoofd wist, als ze in wanhoop de buitenwijken van N'Djamena uitrent, haar hoofdhoek afrukt, op adem komt, en we zien hoe jong ze is. Trek daar de leeftijd van haar dochter vanaf en je hebt geen dialoog nodig om te weten dat er voor haar uiteindelijk meer op het spel staat dan devotie, eer of zelfs alleen de toekomst van haar dochter. De geschiedenis mag zich niet herhalen.

Dana Linssen